

УДК 616.314/9-002.4 : 616.9]-053.5

Л.Ф. Каськова, О.С. Павленкова

ПОКАЗНИКИ УРАЖЕНОСТІ КАРІЕСОМ ТИМЧАСОВИХ І ПОСТІЙНИХ ЗУБІВ РІЗНИХ ГРУП ТА ЛОКАЛІЗАЦІЯ КАРІОЗНИХ ПОРОЖНИН У ДІТЕЙ 6-7 РОКІВ, ЯКІ ЧАСТО ХВОРІЮТЬ НА ГОСТРІ РЕСПІРАТОРНО-ВІРУСНІ ІНФЕКЦІЇ

ВДНЗ України «Українська медична стоматологічна академія». м. Полтава

Вступ.

Карієс і надалі залишається гострою проблемою дитячої стоматології. Незважаючи на сучасні досягнення медицини, спостерігається тенденція до зростання захворюваності на карієс і його ускладнення. Проблема карієсу заслуговує пильної уваги як із точки зору лікування, так і профілактики [1,3,4,5,7]. На нашу думку, основну увагу слід приділити профілактиці карієсу при різних соматичних хворобах.

Проблема захворювань на гострі респіраторно-вірусні інфекції (ГРВІ) надзвичайно актуальна для нашого часу, вона є однією з центральних проблем сучасної медицини, оскільки характеризується високою поширеністю хвороб цієї групи як серед дорослого, так і серед дитячого населення [2,6].

Основні ознаки ГРВІ (підвищення температури тіла, відсутність апетиту, утруднене носове дихання і як наслідок - подальше дихання ротом) нерозривно пов'язані з поганою гігієною ротової порожнини або ж повною її відсутністю, скупченням м'якого зубного нальоту, що, звісно, призводить до зниження резистентності твердих тканин зубів.

Метою роботи було вивчення показників ураженості карієсом зубів різних груп і локалізації каріозних порожнин у дітей, які часто хворіють на ГРВІ.

Матеріали і методи дослідження.

Нами було обстежено 200 дітей: 89 дітей – практично здорових, 111 дітей, які часто хворіють

на ГРВІ (3-4 рази за рік), віком від 6 до 7 років, які проживають у м. Полтаві. Було відібрано дітей без загальносоматичних патологій та інших хронічних хвороб.

Клінічне обстеження проводили за методикою ВООЗ (1989). Визначали показники поширеності (%) та інтенсивності за показником КПВ+кп. Дані щодо частоти захворюваності на ГРВІ отримали з медичних карток і шляхом опитування батьків за допомогою анкетування.

Результати дослідження та їх обговорення

Нами вивчений розподіл тимчасових каріозних зубів на верхній і нижній щелепах, а також по групах зубів у дітей від 6 до 7 років у обох досліджуваних групах (табл. 1).

У дітей 6 років майже однаково часто уражуються карієсом зуби верхньої та нижньої щелеп у обох групах. Найбільша частка припадає на перші тимчасові моляри верхньої і нижньої щелеп часто хворіючих дітей, відповідно - 27,1% і 28,1%. Друге місце щодо наявності карієсу займають другі моляри нижньої щелепи, потім - другі та перші моляри верхньої щелепи, а за ними - ікла верхньої щелепи. У дітей 6 років спостерігається ураження карієсом центральних різців верхньої щелепи: 1,5% у здорових дітей і 1,8% - у часто хворіючих. Латеральні різці нижньої щелепи уражуються найменше - 0,8% у здорових дітей, 0,9% - у часто хворіючих дітей. Центральні різці нижньої щелепи дітей обох груп інтактні.

Таблиця 1
Показники ураженості тимчасових зубів різних груп

Щелепа	Зуби	Групи дітей	Кількість уражених зубів, %		
			у дітей 6 років	у дітей 7 років	у дітей 6 – 7 років
Верхня щелепа	I	Практично здорові	1,5	1,9	1,7
		Часто хворіючі на ГРВІ	1,8	2,0	1,9
	II	Практично здорові	2,3	-	2,3
		Часто хворіючі на ГРВІ	2,3	2,0	2,2
	III	Практично здорові	4,6	5,6	5,1
		Часто хворіючі на ГРВІ	3,9	6,0	5,0
	IV	Практично здорові	25,0	18,5	21,8
		Часто хворіючі на ГРВІ	27,1	16,0	21,6
	V	Практично здорові	16,0	20,4	18,2
		Часто хворіючі на ГРВІ	16,6	22,0	19,3
	Усього	Практично здорові	49,4	46,4	47,9
		Часто хворіючі на ГРВІ	51,7	48,0	49,9

Продовження таблиці 1

Щелепа	Зуби	Групи дітей	Кількість уражених зубів, %		
			у дітей 6 років	у дітей 7 років	у дітей 6 – 7 років
Нижня щелепа	I	Практично здорові	-	-	-
		Часто хворіючі на ГРВІ	-	-	-
	II	Практично здорові	0,8	-	0,8
		Часто хворіючі на ГРВІ	0,9	-	0,9
	III	Практично здорові	2,3	3,7	3,0
		Часто хворіючі на ГРВІ	2,3	2,0	2,2
	IV	Практично здорові	27,0	20,4	23,7
		Часто хворіючі на ГРВІ	28,1	24,0	26,1
	V	Практично здорові	20,5	29,5	25,0
		Часто хворіючі на ГРВІ	17,0	26,0	21,5
Усього	Практично здорові	50,6	53,6	52,1	
	Часто хворіючі на ГРВІ	48,3	52,0	50,2	

Заміна тимчасових зубів фронтальної ділянки на постійні зменшує питому вагу уражених карієсом різців як центральних, так і латеральних, підвищується частота ураженості молярів. У цей віковий період ураження фронтальної групи зубів досить невисоке на обох щелепах дітей досліджуваних груп. Найвищий показник ураження припадає на другі тимчасові моляри нижньої щелепи.

Щодо локалізації каріозних порожнин на поверхнях тимчасових зубів, то найчастіше у всіх вікових періодах спостерігається ураження жувальної та апроксимальної поверхонь, як у практично здорових, так і в часто хворіючих дітей (табл.2). Значно рідше підпадає під дію каріозного процесу вестибулярна поверхня тимчасових зубів, але все ж частіше карієс на цих поверхнях виявлений у дітей, які часто хворіють на ГРВІ.

Таблиця 2
Локалізація каріозних порожнин тимчасових зубів

Вік у роках	Групи дітей	Локалізація каріозних порожнин на поверхні зуба (%)				
		жувальна	вестибулярна	піднебінна	язикова	апроксимальна
6	Практично здорові	71,8	0,0	0,0	0,0	28,2
	Часто хворіючі на ГРВІ	62,6	3,7	0,0	0,0	33,7
7	Практично здорові	75,9	0,0	0,0	0,0	24,1
	Часто хворіючі на ГРВІ	66,0	4,0	0,0	0,0	30,0

В обох досліджуваних групах у всі вікові періоди були стовідсотково уражені перші постійні моляри нижньої щелепи.

Найчастіше уражувалася жувальна поверхня постійних молярів – 100% у 6-річних дітей обох

досліджуваних груп; 50% - у практично здорових дітей 7 років і 66,7% - у 7-річних часто хворіючих дітей. Апроксимальна поверхня була уражена у всіх групах дітей 7 років – 50% у здорових і 33,3% у часто хворіючих дітей (табл. 3).

Таблиця 3
Локалізація каріозних порожнин постійних зубів

Вік у роках	Групи дітей	Локалізація каріозних порожнин на поверхні зуба (%)				
		жувальна	вестибулярна	піднебінна	язикова	апроксимальна
6	Практично здорові	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Часто хворіючі на ГРВІ	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0
7	Практично здорові	50,0	0,0	0,0	0,0	50,0
	Часто хворіючі на ГРВІ	66,7	0,0	0,0	0,0	33,3

Висновок.

Отримані результати свідчать про те, що карієсом уражуються найчастіше перші та другі тимчасові моляри як у практично здорових, так і в часто хворюючих на ГРВІ дітей, що збігається з даними інших авторів у інших групах дітей. [1, 6]. Локалізуються каріозні порожнини переважно на жувальній і апроксимальній поверхнях. Серед уражених постійних зубів 100% припадають на перші постійні моляри в обох групах спостереження. Каріозні порожнини, як і в тимчасових молярах, локалізуються на жувальній і апроксимальній поверхнях.

Література

1. Біденко Н.В. Ранній карієс у дітей : стан проблеми в Україні та у світі / Н.В.Біденко // Современная стоматология.-2007.-№ 1.-С.66-71.
2. Гевкалюк Н.О. Показники функціональних реакцій епітеліоцитів порожнини рота при гострій респіраторно-вірусній інфекції у дітей /Н.О. Гевкалюк// Світ медицини та біології. – 2012. - № 4. – С. 7-10.
3. Динаміка показників карієсу тимчасових зубів у дітей при проведенні профілактичних заходів / [Л.Ф.

Каськова, Г.О. Аюжитова, О.Е. Бережна, Л.І. Амосова] // Профілактична та дитяча стоматологія. - Львів, 2013.- №1.- С.18-20.

4. Каськова Л.Ф. Активність карієса временных зубов и его осложнений у детей с факторами риска / Л.Ф. Каськова, О.В. Шешукова // Український стоматологічний альманах. – 2001.– №6.– С. 81 – 82.
5. Каськова Л.Ф. Фактори ризику виникнення карієсу тимчасових зубів / Л.Ф. Каськова, Г.О. Аюжитова // Актуальні проблеми сучасної медицини. – 2008. – Т.8, №4, ч.1. – С. 28–29.
6. Каськова Л.Ф. Поширеність та інтенсивність карієсу тимчасових зубів у дітей з родин ліквідаторів аварії на ЧАЕС / Л. Ф. Каськова //Вісник стоматології. - 2000. - № 2(26). - С.51-52;
7. Косенко К. Н. Иммуный статус и интенсивность карієса у часто болюючих дітей / К. Н. Косенко, С. В. Скульская, О. В. Мороз / Вісник стоматології. – 2001. – № 1. – С. 45–47.
8. Фільченко Л.І. Сучасні методи профілактики карієсу / Л.І.Фільченко // Журнал практичного лікаря.- 2005.-№ 5.-С.33-35.

**Стаття надійшла
2.03.2015 р.**

Резюме

Стаття присвячена вивченню показників ураженості карієсом тимчасових і постійних зубів різних груп та локалізації каріозних порожнин у дітей 6-7 років, які часто хворіють на гострі респіраторно-вірусні інфекції. Обстежено 200 дітей, які проживають у м. Полтаві.

Результати показали, що карієсом уражуються найчастіше перші та другі тимчасові моляри як у практично здорових, так і в дітей, які часто хворіють на ГРВІ. Локалізуються каріозні порожнини переважно на жувальній і апроксимальній поверхнях. Серед уражених постійних зубів 100% припадають на перші постійні моляри в обох групах спостереження. Каріозні порожнини, як і в тимчасових молярах, локалізуються на жувальній і апроксимальній поверхнях.

Ключові слова: карієс, гостра респіраторно-вірусна інфекція, локалізація, постійні зуби, тимчасові зуби, показник.

Резюме

Статья посвящена изучению показателей пораженности кариесом временных и постоянных зубов различных групп и локализации кариозных полостей у детей 6-7 лет, которые часто болеют острыми респираторно-вирусными инфекциями. Обследовано 200 детей, проживающих в г. Полтаве.

Результаты показали, что кариесом поражаются чаще первые и вторые временные моляры как у практически здоровых, так и в часто болеющих ОРВИ детей. Локализуются кариозные полости преимущественно на жевательной и апроксимальной поверхностях. Среди пораженных постоянных зубов 100% приходится на первые постоянные моляры в обеих группах наблюдения. Кариозные полости, как и во временных молярах, локализируются на жевательной и апроксимальной поверхностях.

Ключевые слова: кариес, острая респираторно-вирусная инфекция, локализация, постоянные зубы, временные зубы, показатель.

UDC 616.314/9-002.4 : 616.9]-053.5

INDICATORS OF TOOTH DECAY OF DECIDUOUS AND PERMANENT TEETH OF DIFFERENT GROUPS AND LOCALIZATION OF CAVITIES IN CHILDREN OF 6-7 YEARS WITH ACUTE RESPIRATORY VIRAL INFECTION

Kaskova Lyudmila, Pavlenkova Oksana

Higher State Educational Establishment of Ukraine «Ukrainian Medical Stomatological Academy». Poltava

Summary

The article is devoted to lesions by caries of temporary and permanent teeth of different groups and localization of cavities in children 6-7 years who often suffer from acute-respiratory viral infections. The study involved 200 children living in the city Poltava.

Children of 6 years almost equally affected by teeth caries of the upper and lower jaws in both groups. The mostly exposed the first temporary molars of the upper and lower jaws of ill children, respectively - 27.1% and 28.1%. Second place on the presence of caries is the second mandibular molars, then - the second and first molars of the upper jaw, and behind them - maxillary canines. Children of 6 has caries on central maxillary incisors: 1.5% in healthy children and 1.8% - in ill children. Lateral incisors of the lower jaw are affected the least - 0.8% in healthy children, 0.9% - in ill children. The central incisors of the lower jaw of both groups are intact.

Replacement of deciduous teeth on frontal area reduces the constant proportion of caries-affected incisors of both central and lateral, increased frequency of molars. In this age of lesions of front teeth rather low on both jaws in children of studied groups. The highest lesion is in the second temporal mandibular molars.

Localization of cavities on surfaces of deciduous teeth most often in all age are observed, lesions and chewing surfaces approximal both in healthy and in ill children. Much less subject to the caries process vestibular surface of deciduous teeth, but still more caries on these surfaces found in children with high incidence of ARVI.

The most damage chewing surfaces of permanent molars - 100% in 6-year-olds of both studied groups; 50% in healthy children of 7 years and 66.7% at 7 years in ill children. Approximal surface was affected in all groups of children 7 years - 50% in healthy and 33.3% in ill children.

The results showed that caries often affected first and second temporary molars in both healthy and in ill children with ARVI. Cavities are mainly localized on the chewing and contact surfaces. Among the affected permanent teeth of 100% for the first permanent molars in both groups are observed. Cavity is in temporary molars are located on the chewing and contact surfaces.

Key words: dental caries, acute respiratory viral infection, localization, permanent teeth, deciduous teeth, intensity index.